

This question paper contains 3 printed pages]

O—33—2017

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

M.A. (First Year) (Distance Education) EXAMINATION

MAY/JUNE, 2017

POLITICAL SCIENCE

Paper IV

(भारतीय राजकीय विचार)

(Saturday, 13-5-2017)

Time : 10.00 a.m. to 1.00 p.m.

Time— Three Hours

Maximum Marks—80

N.B. :— (i) तात्वीक भाग प्रश्न संख्या (4) आहे.

(ii) प्रती प्रश्न गुण संख्या (20) आहे.

(iii) पहिल्या प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

1. वस्तुनिष्ठ प्रश्न (अत्यावश्यक) : 20

(अ) प्रत्येकी एका वाक्यात उत्तरे लिहा : 5

(1) कौटील्याने कोणता ग्रंथ लिहीला ?

(2) महात्मा ज्योतिराव फुले यांच्यावर थॉमस पेन यांच्या कोणत्या ग्रंथाचा प्रभाव होता ?

(3) लॉर्ड कर्झनने कोणत्या वर्षी बंगालची फाळणी केली ?

(4) 'स्टेट्स अँड मायनॉरिटीज' हे पुस्तक कोणी लिहीले ?

(5) महात्मा गांधींनी कोणते वर्तमानपत्र सुरू केले ?

(ब) रिकाम्या जागा भरा : 5

(1) 'माझे सत्याचे प्रयोग' ही आत्मकथा.....यांनी लिहीली.

(2) इ.स. 1848 मध्ये महात्मा जोतिरावांनी.....येथे मुर्लीसाठी शाळा काढली.

(3) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी 1956 मध्ये.....धर्माची दिक्षा घेतली.

(4) डॉ. अँनी बेझंट यांनी.....ही चळवळ सुरू केली.

(5)व.....या वृत्तपत्रामध्ये मानवेंद्रनाथ रॉय यांनी महत्त्वपूर्ण लिखाण केले.

P.T.O.

(क) योग्य तो पर्याय निवडून वाक्य पूर्ण करा :

5

- (1) 'द प्रॉब्लेम ऑफ फ्रिडम' हा ग्रंथ कोणी लिहीला ?
 - (a) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
 - (b) मानवेंद्रनाथ रॉय
 - (c) महात्मा गांधी
 - (d) लोकमान्य टिळक
- (2) इ.स. 1868 मध्ये अस्पृश्यासाठी पाण्याचा हौद कोणी खुला केला ?
 - (a) महात्मा फुले
 - (b) महात्मा गांधी
 - (c) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
 - (d) एम. एन. रॉय.
- (3) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी 1937 मध्ये कोणता राजकीय पक्ष स्थापन केला ?
 - (a) काँग्रेस पक्ष
 - (b) आर. पी. आय
 - (c) साम्यवादी पक्ष
 - (d) स्वतंत्र मजुर पक्ष
- (4) रामराज्याची संकल्पना कोणी मांडली ?
 - (a) कौटिल्य
 - (b) एम. एन. रॉय
 - (c) महात्मा गांधी
 - (d) लोकमान्य टिळक
- (5) डेक्कन एज्युकेशन सोसायटीची स्थापना कोणी केली ?
 - (a) लोकमान्य टिळक
 - (b) महात्मा गांधी
 - (c) महात्मा फुले
 - (d) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर

(ड) 'अ' स्तंभ व 'ब' स्तंभातील वाक्याच्या जोड्या लावा :

5

'अ' स्तंभ

'ब' स्तंभ

(1) महात्मा गांधी	(अ) थर्ड इंटरनेशनलचे सदस्य
(2) कौटिल्य	(ब) केसरी व मराठा वृत्तपत्र
(3) मानवेंद्रनाथ रॉय	(क) महात्मा फुले
(4) लोकमान्य टिळक	(ड) विश्वस्त संकल्पना
(5) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे गुरु	(ई) सप्तांग सिद्धांत

2. खालीलपैकी एका निबंधवजा प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा (शब्दमर्यादा 3000 ते 4000) : 20

- (1) लोकमान्य टिळकांच्या चतुःसूत्री कार्यक्रमाचा आढावा घ्या.
- (2) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे आर्थिक विचार स्पष्ट करा.

3. खालीलपैकी कोणत्याही दोन लघुत्तरी प्रश्नांचे संक्षिप्त स्वरूपात उत्तर लिहा (शब्दमर्यादा 1500 ते 2000) : 20
- (1) कौटिल्याचे परराष्ट्रधोरणासंबंधीचे विचार स्पष्ट करा.
 - (2) मानवेंद्रनाथ रॉय यांच्या गांधीवादाबद्दलच्या विचारांचा आढावा घ्या.
 - (3) लोकमान्य टिळकांचा सांस्कृतिक राष्ट्रवाद स्पष्ट करा.
 - (4) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या समाजक्रांतीविषयक विचारांचा आढावा घ्या.
4. खालीलपैकी कोणत्याही चारवर संक्षिप्त टिपा लिहा : 20
- (1) कौटिल्याची गुप्तहेर व्यवस्था
 - (2) महात्मा गांधीजींचा अराज्यवाद
 - (3) लोकमान्य टिळकांचे जहाल राजकारण
 - (4) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे धर्मविषयक चिंतन
 - (5) आंतरराष्ट्रवादासंबंधीचे मानवेंद्रनाथ रॉय यांचे विचार
 - (6) सार्वजनिक सत्यधर्म.